

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Євгенія НОВАК
“28” березня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Орнаментів в декоративному мистецтві

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Спеціальність Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни « Орнаменти в декоративному мистецтві » складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник(ки): Мирослава ЖАВОРОНKOBA, зав. кафедри ДПОМ, доц., зас.м.н.т.Укр.
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

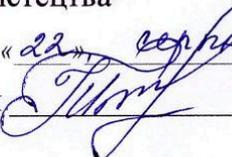
Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Мирослава ЖАВОРОНKOBA, зав. кафедри ДПОМ, доц., зас.м.н.т.Укр.
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Наталія ГАТЕЖ**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНKOBA**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Дисципліна «*Орнаментів в декоративному мистецтві*» тісно пов'язана зі специфікою навчального закладу та основними завданнями фахових дисциплін, що передбачають вивчення та збереження національної духовності та народної мистецької спадщини. Орнаменти не тільки визначають художню стилістику мистецтва, вони традиційно виконували інформаційну, оберегову, обрядову функції.

Навчальна програма розрахована на всебічне вивчення орнаментів: визначення історично-регіональних та стилістичних особливостей орнаментики, їх семантики та особливостей структури, колористики і т.ін.

Курс дисципліни побудований на основі історично-хронологічного методу та структурно – функціонального аналізу з використанням матеріалів з археології, письмових джерел, малярства, скульптури, фольклору, з музейних та приватних збірок.

Студентам пропонується виконувати ілюстрації у формі замальовок, ксерокопій, фотографій орнаментів, результатом чого повинен бути упорядкований альбом з історії та теорії орнаментів.

Мета навчальної дисципліни: полягає у формуванні в студентів цілісного уявлення про історію та теорію орнаменту, опануванні методів його наукового й художнього аналізу, розвитку здатності системно досліджувати художні особливості орнаментальних форм (структуру, ритм, динаміку, контраст, колорит), виявляти чинники їх формування, а також у набутті знань про типи орнаментів, їх характерні ознаки, колористику та символічне значення в контексті декоративного мистецтва.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Орнамент у декоративному мистецтві» є:

- ознайомлення студентів з історією становлення та розвитку орнаменту в декоративному мистецтві;
- засвоєння теоретичних основ орнаменталістики та термінологічного апарату дисципліни;
- формування навичок аналізу орнаментальних композицій з урахуванням їхньої структури, ритмічної організації, динаміки, контрастів і колористичних рішень;
- вивчення основних типів і видів орнаментів, їх композиційних особливостей та символічного змісту;
- дослідження чинників впливу (історичних, культурних, природних, етнічних) на формування орнаментальних систем;
- набуття вмінь використовувати різноманітні джерела (наукові, іконографічні, музейні, польові) для вивчення орнаменту;
- розвиток художнього мислення та здатності застосовувати знання з орнаменту у практиці декоративно-прикладного мистецтва.

Пререквізити: вивчення дисципліни «Орнамент у декоративному мистецтві» ґрунтується на знаннях і вміннях, набутих студентами під час опанування навчальних дисциплін: «Історія мистецтва», «Основи композиції», «Кольорознавство», «Рисунок», «Живопис», «Декоративно-прикладне мистецтво», а також базових курсів з художньо-проектної та образотворчої підготовки.

Постреквізити. Вивчення навчальної дисципліни проходження педагогічної практики у мистецьких школах є базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання, а також необхідні для написання здобувачем освіти кваліфікаційної роботи.

Опанування дисципліни передбачає засвоєння студентами теоретичних знань з історії та теорії орнаменту, формування вмінь аналізувати орнаментальні композиції з урахуванням їхньої структури, ритмічної організації, динаміки, контрастів і колористичних рішень, а також набуття практичних навичок застосування орнаментальних мотивів у декоративно-прикладному мистецтві. У процесі навчання студенти навчаються працювати з різними джерелами, здійснювати порівняльний та стилістичний аналіз орнаментів, інтерпретувати їх символіку та використовувати отримані знання у творчій і проектній діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів: Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані

завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність працювати з різними джерелами інформації, здійснювати її пошук, аналіз та інтерпретацію.

ЗК4. Здатність до творчого мислення та самостійної художньої діяльності.

ЗК5. Здатність до збереження та популяризації культурної спадщини.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність аналізувати історичні та сучасні зразки орнаменту в контексті декоративного мистецтва.

СК2. Здатність застосовувати теоретичні знання з орнаменталістики у художньо-проектній діяльності.

СК3. Здатність визначати стилістичні, композиційні та колористичні особливості орнаментальних систем.

СК4. Здатність інтерпретувати символіку орнаменту з урахуванням культурних та етнічних традицій.

СК5. Здатність використовувати орнаментальні мотиви у створенні декоративних композицій і художніх проєктів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Знати основні етапи розвитку орнаменту, його типи, види та функції у декоративному мистецтві.

ПРН2. Розуміти теоретичні засади побудови орнаментальних композицій та принципи їх формоутворення.

ПРН3. Аналізувати орнаменти з позицій структури, ритму, динаміки, контрасту та колористики.

ПРН4. Визначати чинники впливу на формування орнаментів (історичні, культурні, природні, етнічні).

ПРН5. Застосовувати орнаментальні мотиви у практиці декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва.

ПРН6. Інтерпретувати символічний зміст орнаменту та використовувати його у творчій діяльності.

Здобувач освіти повинен:

знати:

- основні поняття, терміни та категорії орнаменталістики;
- історичні етапи розвитку орнаменту та його роль у декоративному мистецтві різних епох і культур;
- класифікацію орнаментів, їх типи, види та функціональне призначення;
- принципи побудови орнаментальних композицій, закономірності ритму, симетрії, асиметрії та модульності;
- особливості структури, динаміки, контрастів і колористики орнаментів;
- чинники впливу на формування орнаментальних систем (історичні, культурні, етнічні, природні);
- символіку та семантику орнаментальних мотивів у традиційному й сучасному декоративному мистецтві;
- характерні ознаки орнаментів різних регіонів і художніх традицій.

вміти:

- аналізувати орнаментальні композиції за структурою, ритмом, динамікою, контрастами та колористичними рішеннями;
- порівнювати орнаменти різних епох, стилів і культур, визначати їхні характерні ознаки та особливості;
- інтерпретувати символіку орнаментальних мотивів у контексті художньої та культурної традиції;
- використовувати різноманітні джерела інформації для дослідження орнаментів (наукові, іконографічні, музейні, польові);
- застосовувати знання про орнамент у практичній діяльності: створенні декоративних композицій, ескізів, проєктів;
- планувати та реалізовувати власні художньо-декоративні проєкти з використанням орнаментальних мотивів;
- системно підходити до вирішення творчих завдань з орнаментального оформлення об'єктів декоративно-прикладного мистецтва.

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні		
Денна		3	3	90		30				60		Залік
Заочна												

Опис навчальної дисципліни. Загальна інформація

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Основи теорії та історії орнаменту													
Тема 1. Загальна характеристика предмета, особливості його вивчення. Терміни та основні поняття.			1			7							
Тема 2. Виникнення орнаменту та етапи його формування.	15		5			10							
Тема 3 Класифікація орнаментів	15		5			10							
<i>Разом за ЗМ1</i>	<i>30</i>		<i>10</i>			<i>20</i>							
Модуль 2. Орнаменти та їх художньо-стилістичні особливості													
Тема 4. Орнаменти і стилі	15		5			10							
Тема 5. Семантика орнаментів	15		5			10							
Тема 6. Українські символи в орнаментах та усній народній творчості.	15		5			10							
Тема 7. Традиційні орнаменти і художня культура України	15		5			10							
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>60</i>		<i>20</i>			<i>40</i>							
Усього годин	90		30			60							

Структура змісту навчальної дисципліни
Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Загальна характеристика предмета, особливості його вивчення. Терміни та основні поняття.
2	Виникнення орнаменту та етапи його формування.
3	Виникнення орнаменту та етапи його формування.
4	Орнаменти і стилі
5	Семантика орнаментів
6	Українські символи в орнаментах та усній народній творчості.
7	Традиційні орнаменти і художня культура України

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Дослідження історії орнаменту

- Проаналізувати розвиток орнаментальних мотивів у певній епосі або культурі.
- Скласти порівняльний аналіз орнаментів різних регіонів або народів.
- Оцінити вплив історичних та культурних чинників на формування орнаментальних систем.

Класифікація та стилістичний аналіз орнаментів

- Визначити типи та види орнаментів у вибраних творах декоративного мистецтва.
- Провести структурний та колористичний аналіз орнаментальних композицій.
- Ідентифікувати стильові особливості орнаментів у контексті художніх епох.

Семантика та символіка орнаментів

- Дослідити символічне значення окремих орнаментальних мотивів.
- Провести аналіз семантики орнаменту в обраному регіоні України.
- Вивчити взаємозв'язок орнаменту з усною народною творчістю (пісні, легенди, прислів'я).

Українські традиційні орнаменти

- Проаналізувати особливості регіональних українських орнаментів (Буковина, Полісся, Гуцульщина тощо).
- Виявити характерні риси композиції, ритму та колористики у народних орнаментах.
- Дослідити трансформацію традиційних орнаментів у сучасних декоративно-прикладних практиках.

Практичне застосування орнаментальних знань

- Розробити авторський ескіз або декоративну композицію з використанням досліджених мотивів.
- Створити колекцію орнаментальних елементів із власною інтерпретацією стилю та символіки.
- Підготувати науково-методичний матеріал (підбірка ілюстрацій, каталог мотивів, презентація результатів дослідження).

ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Рекомендації до виконання ІНДЗ

1. Формат роботи: ІНДЗ може бути виконане у формі **науково-дослідного звіту** з описом об'єкта дослідження, аналізом орнаментальних композицій та висновками; **практичного проєкту**, ескізу або декоративної композиції з використанням обраних орнаментальних мотивів; **презентації або**

мультимедійного матеріалу, що ілюструє результати дослідження (фотографії, схеми, порівняльні таблиці); **комбінованої форми**, яка поєднує науково-дослідний та практичний аспект.

2. Структура: Вступ (актуальність, мета, завдання) → Теоретична частина → Практична частина (власні розробки, приклади) → Висновки → Список використаних джерел.
3. Використання джерел: Обов'язково використовуйте не менше 5- наукових джерел (монографії, статті, стандарти вищої освіти).

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	<p>Вивчити та ознайомитися з колекціями народного українського одягу , виробів народного вжитку.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати презентацію (10–15 слайдів) або мультимедійний матеріал, що ілюструє дослідження майстра та регіональні орнаменти; - Включити фотографії виробів, схеми, ескізи орнаментів та короткий опис символіки; - Вказати джерела інформації (література, музеї, інтернет-ресурси). - Студент обирає свій регіон та самостійно опрацьовує матеріал; - Заохочується збір інформації з місцевих музеїв, колекцій, приватних збірок, усної народної творчості. - Презентація захищається перед викладачем або на семінарі; - Студент пояснює вибір майстра, особливості орнаменту та значення символіки в контексті регіональної традиції. 	60

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка	Визначення
Відмінно	10-12	5	<p>На високому рівні виконання всіх етапів навчального завдання, що передбачає використання набутих практичних навиків та вмінь. Грамотне композиційне вирішення графічного аркуша. Самостійний вибір способів виконання роботи. Вміле використання основних графічних засобів, технік поліхромної та чорно-білої графіки під час виконання практичних завдань. Вільне застосування необхідного програмного забезпечення та інструментів при виконанні творчих завдань. Відповідними технічними засобами вираження композиційної єдності завдання. Вдале графічне, тональне та колористичне рішення завдання. Висока акуратність виконання й якісне оформлення роботи.</p>

Добре	7-9	4	<p>Розкриття змісту завдання та вирішення поставленої проблеми. Виявлення системних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань. Стійкі практичні навички, але при виконання роботи в матеріалі допущені незначні технологічні помилки.</p> <p>Вміння користуватися основними виражальними засобами проєктної графіки. Здатність до самостійного опрацювання практичних завдань.</p>
Задовільно	4-6	3	<p>Недостатнє розкриття змісту завдання. Виявлення знань навчального матеріалу на достатньому рівні. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний виправити їх за допомогою викладача. Невиразність графічної мови виконання завдання. Можливість самостійного виконання роботи. Недостатня охайність виконання роботи.</p> <p>Часткове засвоєння навчального матеріалу, недостатньо сформовані практичні навички та вміння. Невиконання завдань в повному обсязі. Практичні роботи містять суттєві помилки, які потребують подальшого усунення. Відсутність графічної та композиційної виразності завдання. Можливе повторне складання курсу.</p>
Незадовільно	0-3	2	<p>Незасвоєння більшої частини програмового матеріалу. Значні помилки в практичних завданнях. Не володіння відповідними вміннями й навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Нездатність до самостійного виконання роботи в матеріалі. Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни.</p>

Оцінювання завдань для самостійної роботи студентів здійснюється в процесі поточного та підсумкового контролю.

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю.

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремих вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 8 балів.

7-8 балів «Відмінно» - Відповідь базується на наявному знанні структури навчальної дисципліни, її провідних категорій, вмінні логічно обґрунтовувати питання. Здобувач освіти грамотно відповідає на базові, а також додаткові питання, проявляючи при цьому творчі здібності й аналітичне мислення. Відповідь студента виявляє його знання першоджерел і вміння використовувати додаткову літературу.

5, 6, 7 балів «Добре» - Відповідь базується на аналітиці вивченого матеріалу. Здобувачу освіти притаманне добре знання структури дисципліни. Обґрунтовано викладається лекційний курс. При цьому проявляються його вміння використовувати знання, набуті в ході практичних занять. Здобувач освіти використовує першоджерела й основну літературу. Мають місце несуттєві помилки в поясненні деяких аспектів дисципліни.

4 бали «Задовільно» - Відповідь базується на рівні репродуктивного мислення. Мають місце слабкі знання структури навчальної дисципліни. Присутні помилки при відповіді на основні питання. Незнання першоджерел і додаткової літератури. Наявність хибних тлумачень при аналізі практичних завдань. Відсутність логічно обґрунтованих висновків.

1, 2, 3 бали «Незадовільно» - Здобувач освіти не знає значної частини викладеного матеріалу. Мають місце грубі помилки при відповіді на основні питання. Відсутні навички опрацювання базової літератури дисципліни.

Методи навчання.

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) традиційні дидактичні методи та прийоми:

- словесні: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- наочні: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- практичні: вправи, практичні роботи тощо.

2) інноваційні методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom), метод проєктів;

3) інтерактивні методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study)); елементи навчального тренінгу.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

– поточний контроль передбачає:

- *письмовий контроль* (самостійна робота, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),
- *практичний контроль* (виконання розрахункових і розрахунково-графічних робіт в програмах MS Excel, SPSS, Statistica, оформлення протоколів дослідження, презентацій),
- *тестовий/машиинний контроль* (стандартизовані тести у системі Moodle)
- *рубіжний контроль передбачає*: письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі **заліку** з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Форми роботи на практичних заняттях будуть різноманітними та інтерактивними. Окрім традиційних методів навчання, передбачено впровадження сучасних підходів, що сприятимуть активному засвоєнню матеріалу.

- ✓ **Дискусійні клуби** – обговорення актуальних питань методики викладання, проблемних аспектів та перспектив розвитку освіти.
- ✓ **Проектна діяльність** – розробка навчальних матеріалів, створення авторських методичних розробок та інтерактивних завдань.
- ✓ **Використання цифрових технологій** – практична робота з освітніми платформами, створення електронних тестів, інтерактивних презентацій та відеоуроків.
- ✓ **Навчальні екскурсії** – відвідування закладів освіти, спостереження за роботою викладачів, аналіз методичних підходів у реальних умовах.
- ✓ **Самостійні дослідження** – аналіз наукової та методичної літератури, підготовка доповідей та презентацій з актуальних тем педагогіки.

Застосування цих форм роботи допоможе студентам не лише засвоїти теоретичний матеріал, а й набути практичних навичок, необхідних для ефективного викладання спеціальних дисциплін.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Завдання для підсумкового контролю (залік) з навчальної дисципліни «Орнаментів в декоративному мистецтві» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6213>

Форма проведення – усна/автоматизований тест у системі електронного навчання Moodle1 .
Максимальна кількість балів, отримана студентом за залік - 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T7	T8	40	100
3	3	4	5	5	5	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним

		опрацюванням освітнього компоненту до перескладання
--	--	---

А – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

В, С – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

Д, Е – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

ФХ – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Ф – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Дайте визначення терміну „орнамент”.
2. Вкажіть функції орнаменту.
3. Яку інформацію можуть надавати орнаменти?
4. Назвіть найдавніші пам'ятки культури України, де зображено орнаменти.
5. Дайте характеристику поняттям – „знак” „символ”.
6. Якими знаками позначалось жіноче і чоловіче начало?
7. Який орнамент відповідав значенню зародження людського життя?
8. Вкажіть поетапність формування найдавніших орнаментів.
9. Дайте визначення *геометричного* орнаменту. Які ви знаєте найдавніші мистецькі пам'ятки України, де зображено геометричний орнамент?
10. Охарактеризуйте особливості зображення *рослинних* орнаментів та найпоширенішу їх символіку в художній культурі України.
11. Назвіть найвідоміші *зооморфні* зображення та їх значення у світовому мистецтві.
12. Які орнаменти називаємо *антропоморфними*? Назвіть приклади їх побутування.
13. Які *космогонічні* орнаменти ви знаєте? Визначте їх особливу роль у духовній системі людства.
14. Проаналізуйте *епістолярні* орнаменти у мистецтві мусульманського Сходу.
15. Назвіть структурні одиниці побудови орнаменту та їх композиційні різновиди.
16. Що таке семантика орнаменту? Поясніть методику її вивчення.
17. Хрест та його значення у світовій культурі.
18. Зображення тризуба у національному мистецтві українців.
19. Символи дерева життя в українському народному мистецтві та фольклорі.
20. Солярні символи у традиціях українців.
21. Порівняльна характеристика графічних, словесних, рухових символів в українській культурі.
22. Характеристика орнаментів Стародавнього Світу.
23. Характеристика орнаментів античності.
24. Характеристика орнаментів Середньовіччя.
25. Характеристика орнаментів Візантії.
26. Характеристика орнаментів Ренесансу.
27. Характеристика орнаментів стилю бароко.
28. Характеристика орнаментів стилю рококо.
29. Характеристика орнаментів стилю класицизм.

30. Характеристика орнаментів ампір.
31. Характеристика орнаментів модерн.
32. Традиційні орнаменти у творчості професійних художників.
33. Характеристика творчості майстра за вибором студента.
34. Традиційні орнаменти у творенні національного стилю.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)); «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)(https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2020.pdf)). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література:

основна:

1. Мельник В. П. Український народний орнамент: історія, теорія, практика. – Львів, 2022.
2. Савченко Л. М. Орнамент у декоративно-прикладному мистецтві України. – Київ, 2021.
3. Рибак В. М. Теорія орнаменту та композиції. – Харків, 2020.
4. Сидоренко Н. І. Символіка українського народного мистецтва: орнамент і колорит. – Київ, 2021.
5. Дорошенко О. В. Український традиційний орнамент у текстильних виробках. – Львів, 2022.
6. Каталог «Народне мистецтво України: колекції та традиції». – Київ, 2023.
7. Федорчук М. Орнамент у сучасному декоративно-прикладному мистецтві: практичний посібник. – Чернівці, 2022.
8. Шкрібляк М. М. Народне мистецтво Буковини: традиції та орнаментальні мотиви. – Чернівці, 2021.
9. Буковинські народні промисли та декоративне мистецтво: музейні каталоги та збірки. – Чернівці, 2022.

допоміжна:

1. “Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини” // Пам'ятки України. - 1998. - 1.
2. Акуленко В.І., Магазинщикова І.П., Моздир М.І., Тарасенко О.О. Культурна спадщина людства: збереження та використання: навчальний. посібник. - Л., 2002.

3. Білокінь С. “Музей України. Збірка П. Потоцького”: Доба, середовище, загибель. - 2002.
4. Геппенер Н. Всеукраїнське музейне містечко // Пам'ятки України. - 2003. - 1-2.
5. Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження. - К., 1998.
6. Історія світової культури. - К., 1994.
7. Рязанова Т. До сторіччя Київського музею старожитностей та мистецтв // Вісник краєзнавства. - 1999. - № 2(4).
8. Тимченко Т. Ярослава Музика - реставратор національного музею у Львові:

Інформаційні ресурси:

1. (<https://art-deco.chnu.edu.ua/stypendiia-prezydenta-ukrainy/>)
2. http://www.arch.chnu.edu.ua/res//arch/VIZNITSA/PERSONEL/Zahist_2019_dekor.pdf?_gl=1*15uw4g*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZO6Z*MTcyMzIwNDc2OS4xNzIuMS4xNzIzMjA0ODM4LjAuMC4w
3. http://www.arch.chnu.edu.ua/res//arch/VIZNITSA/DIPLOM_ZAHIST/Zahist_2020.pdf?_gl=1*iu03aa*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZO6Z*MTcyMzIwNDc2OS4xNzIuMS4xNzIzMjA0ODM4LjAuMC4w
4. http://www.arch.chnu.edu.ua/res//arch/VIZNITSA/DIPLOM_ZAHIST/Zahist_vizn_2023.pdf?_gl=1*ubsd9z*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZO6Z*MTcyMzIwNDc2OS4xNzIuMS4xNzIzMjA0ODM4LjAuMC4w
http://www.arch.chnu.edu.ua/res//arch/VIZNITSA/DIPLOM_ZAHIST/Zahist_vizn_2023.pdf?_gl=1*ubsd9z*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZO6Z*MTcyMzIwNDc2OS4xNzIuMS4xNzIzMjA0ODM4LjAuMC4w)

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.